

Abbelaar

Eerder gepubliceerd in S. Laansma, *Boerderijen en boerengeslachten in Renswoude*, Renswoude 1972, blz. 130, 131.

Ook in:

Egbert Wolleswinkel; *De boerderijen van Renswoude, eigendom en bewoning door de eeuwen heen*. Renswoude 2019, blz. 76 ev.

I

Wulfert Aertsz/Evertsz, landbouwer op Abbelaar vanaf 1619, ov. Renswoude 1653-1655, tr. Marritje Melissen

Het Gasthuis verhuurt 'die rechte helft van het erf en goedt genaempt Appellaer gelegen in Renswoude, zoals de voors. Gasthuijse onlangs bij lotinge toegescheyden is, mits dat daer toe bij den verhuyrder getimmerd sal worden een bequam bouwhuijs' aan Wolffert Evertsz en zijn huisvrouw (Marritgen Melissen) en erfgenamen voor zes jaar ingaande Pinksteren 1620 voor *f* 125,- per jaar. Zijn borgen zijn Evert Aelten, Gerrit Jansz. en Jan Wolfesz (AE, BNR 0099 (APB), inv. nr. 192, f. 88v.-89; 193, f. 99; 19-11-1619).

'Appelaer' verhuurd aan Wulfer Evertsen voor *f* 125,- per jaar. (AE, BNR 0099 (APB), inv. nr. 192, f. 88v.-89; 193, f. 99, 22-02-1626).

'Nota dat Wulpher Evertsz. anno 1627 groffelick had geplagt in de maet ende weitlant' (voortaan verbieden). Bij het timmeren van zijn schuur is verder het een en ander misgegaan bij de berekening van het houtwerk. Tenslotte heeft hij in 1630 een achterstand in het betalen van de pacht ter grootte van *f* 312,-, die hij in drie termijnen moet betalen. (AE, BNR 0099 (APB), inv. nr. 192, f. 88v.-89; 193, f. 99; 08-02-1631).

1638, 2 jan.: Appelaer verhuurd aan Wulluff Aertsen, zijn huisvrouw en erfgenamen, voor zes jaar ingaande 22 febr. 1638 voor *f* 125,- per jaar met als toepacht drie mudden wel schoongemaakte rogge, Amersfoortse maat. Kerst 1637 was hij nog drie volle jaren pacht verschuldigd. Zijn borgen zijn Aert Gerritsen en Jacob Melissen;

'de rechte helft van Appellaert' voor zes jaar verhuurd aan Wulff Aertsen voor *f* 125,- per jaar. Zijn borgen zijn Steven Wulffsen, wonende op Ubbelschoten, en Frans Saren, wonende in Ederveen [(AE, BNR 0099 (APB), inv. nr. 193, f. 101-107; 22-02-1644).

Wulff Aerts voor zes jaar ingaande 22 febr. 1650 voor *f* 160,- per jaar en als toepacht de halve ooft en 25 bossen dakstro. Borgen zijn Steven Wolffs, wonende op Uppelschoten, en Brant Zaeren, wonende op 't Gelderse veen (AE, BNR 0099 (APB), inv. nr. 1943, f. 10; 08-02-1650).

[Vgl. Egbert Wolleswinkel, *De boerderijen van Renswoude* (Renswoude 2019), p. 76-77]

In 1638 huurt Wulluf Aertsen het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1638-1644, voor 125 gulden per jaar met toepacht. Borgen: Aert Gerritsen en Jacob Melissen (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 193, fol. 101-107; 02-01-1638).

In 1644 huurt Wulff Aertsen het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1644-1650, voor 125 gulden per jaar met toepacht. Borgen: Steven Wulffsen, op Ubbelschoten en Frans Saren, won. Ederveen. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 193, fol. 101-107; 22-02-1644).

Lidm. Renswoude 1649: Wolf Aertsz en zijn vrouw.

Lidm. Renswoude na 1649: Wolf Aertsz. Daaronder staat Wouter Wolfsz en drie daaronder Steven Wolfsz.

In 1650 huurt Wulff Aerts het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1650-1656, voor 160 gulden per jaar met toepacht. Borgen: Steven Wolffs, op Uppelschoten en Brant Zaeren, won. op 't Gelderse veen. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 194 (pachtboek), fol. 10; 08-02-1650).

In 1653 komt Wulphert Aertsz voor in het Slaperdijkgeld.

Uit dit huw.:

1. Arris Wulfertsz, volgt IIa
2. Steven Wulfertsz, volgt IIb
3. Wouter Wulfertsz, volgt IIc

4. Marrijtje Wulferts, ov. 1655

Lidm. reg. Renswoude 1652: Marrijtje Wolfaerdse, ov. 1655

5. Egbert Wolphertsz, landbouwer in Ginkel onder Amerongen, tr. N.N.

Wolff Woutersz (zn. van Wouter Wulfertsz) voor hemzelf en als voogd van zijn broer en van Egbert Wolven, Merrichje Maes weduwe van Aris Wolven, Marrichie Tymens weduwe van Melis Wolven, Jan Willemsz te Leersum als x Aeltgen Wolven, constitueert De Wijs (HUA, Hof van Utrecht 236-2; 17-04-1669).

De weduwe van Egbert Wolven schade 4 koeijen, 2 veersen, 2 kalver, 49 stocken bijen, 1 wagen, 2 morgen rogge, hujsraet tsamen 511 gl. (RAZU, Dorpsgerecht Amerongen 268; schade in de Franse oorlog 1672-1674).

Kwitantie van 40 gl. betaald door Cornelis Thijssen, getrouwd met de weduwe Wolff Woutersz wegens procureurskosten in het proces van Wulf Woutersz, Ebben Wolven, Arris Wolven, Frank Arissen en Jan Willemsz contra Mor Driessen. (HUA, Familie Wolleswinkel nr. 4; 25-11-1676).

Lidm. Scherpenzeel Pasen 1659: Ebbert Wolfsen, aan de Groep.

Uit dit huw.:

1. Marritje Egberts, ged. Renswoude 01-03-1657

2. Evert Egbertsz, geb. aan de Groep, ged. Scherpenzeel 26-10-1659

3. Steven Egbertsz, ged. Scherpenzeel 01-02-1663

4. Jacobje Egberts, ged. Scherpenzeel 29-10-1665

5. Melis Egbertsz, geb. aan de Groep, ged. Scherpenzeel 23-02-1668

6. Melis Wolfsen/Wulphertsz, van Renswoude, ov. Renswoude ca. 1667, tr. Renswoude maart 1663 Marrijtje Tijmens, ov. Renswoude 15-12-1692, dr. van Tijmen Teunisz. Marrijtje Tijmens, tr. (2) Renswoude 17-01-1675 Franck Arrisz. Franck Arrisz, tr. (2) Renswoude 06-04-1694 Majchje Jans

Zie genealogie Wallenburg.

7. Aeltje Wolven, tr. (1) Rutger Franz, ov, voor 08-04-1655, tr. won. Scherpenzeel (2) Amerongen (att. van Scherpenzeel) 20-09-1657 Jan Willemsz, wed. Evertje Maessen, won. Leersum, tr.? (3) Renswoude (att. van Woudenberg) 19-12-1669 Dirck Gerritsz

Zij laat een zoon Rutger dopen te Renswoude op 08-04-1655.

Ila

Arris Wolven, pachter op (Groot) Abbelaar vanaf 1655, van Abbelaar, tr. Renswoude (att. van Lunteren) 20-05-1654 Marrijtje Maes Willems, van de Haseldonk onder Lunteren, ov. Scherpenzeel ..-04-1709. Marrijtje Maes, tr. Renswoude (otr. Scherpenzeel) 20-12-1668 Willem Gerritsz Kleijnoordel, ov. Scherpenzeel 23-04-1687, zn. van Gerrit Geurtsen en Majtjen Jacobs

Zie genealogie Bloemendal.

In 1655 huurt Aris Wulffen het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1656-1662, voor 160 gulden per jaar. Borgen: Steven Wolffesz en Cornelis Otten op Daetselaer. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 194 (pachtboek), fol. 10; 09-11-1655).

Lidm. reg. Renswoude 1657: Wouter Wolven en Gijsbertjen Andrieszen. Daaronder staan Erris Wolven en Marritje Maeszen.

In 1662 huurt Aris Wulffen het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1662-1668, voor 160 gulden per jaar. Borgen: Wouter Wolven en Cornelis Otten op Daetselaer. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 194 (pachtboek), fol. 10; 14-01-1662).

In 1668 huurt Marritie Maesen, wed. Aris Wulphen het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1669-1676, voor 173 gulden per jaar. Borgen: Maes Willemsen, won. op Hasendonck bij de Buijser en Cornelis Otten op Daetselaer. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 194 (pachtboek), fol. 11-12vo; 22-11-1668).

Lidm. reg. Renswoude 1669: Merritjen Maasz, met attestatie vertrokken naar Scherpenzeel.

Lidm. Renswoude ca. 1669: Willem Gerritsz, met attestatie vertrokken naar Scherpenzeel.

Lidm. Scherpenzeel 17-09-1671: Willem Gerritsen en Merritien Maasz, won op Kleijn Oirel, met attestatie van Renswoude.

In 1671/1672 heeft de wed. Willem Gerritsen een huurschuld van twee jaar oftewel 320 gulden van het erf Abbelaar. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 194 (jaarrekening 1674), fol. 13; 1671/1672).

1671: Het Gasthuis verpacht het erf Appelaar, gelegen in Renswoude, aan Cornelis Wolven en Gijsbertgen Lumans (Luymis) voor zes jaar ingaande 22 febr. 1672 voor f 173,- per jaar. Borgen: Tijman Cornelisz. aen 't Heetvelt en Tijman Meusz. op Meijenhorst;

[Vgl. Egbert Wolleswinkel, *De boerderijen van Renswoude* (Renswoude 2019), p. 76-77]

In 1687 pacht Willem Gerritsen, getrouwd met Marrijtje Maessen, Kleijn Oordeel voor 3 jaar voor f 150,- per jaar (Archief Westerholt 012, inv.nr. 23; 12-04-1687).

In 1690 worden de goederen van de weduwe van Willem Gerritsen op Klein Oorel verkocht wegens verpondingsschulden enz. (Archief Westerholt 267, inv.nr. 36; 14-02-1690).

Uit dit huw.:

1. Wulfert Arrisz, ged. Renswoude 21-01-1655

In 1674 eist Mr. Willem, chirurgijn betaling van meesterloon van Wulff Arissen, op Kleijn Oordeel, vanwege de hand van Aelbert Rijcksz (Recht. Arch. Scherpenzeel 3; 17-09-1674 en 21-12-1674).

In 1675 eist Aelbert Rijcktsz, op Schaijck betaling van f 500,= smartegeld van Hendrick Willemsz en Thonis Willemsz, broers op Vheenschoten, Hendrick Claessen, Aelbert Cornelisz, op Ebbenhorst, Wulff Arissen, op Cleijn Oordel, wegens schieten op hem en zijn langdurig herstel (Recht. Arch. Scherpenzeel 3; 10-05-1675 en 09-08-1675).

2. Marrijtje Arris, ged. Renswoude 16-11-1656, jong ov.

3. Marrijtje Arris, ged. Renswoude 05-12-1658, tr. Scherpenzeel (att. van Amerongen en Voorthuizen) 29-09-1688 Teunis Jacobsz van Meerrevelt, van Voorthuizen, won. De Groep, zn. van Jacob Thonisz van Meerveld en Neeltje Theunis Brants

Zie genealogie Meerveld.

4. kind, ged. Renswoude mei 1661

5. Willempje Arris, ged. Renswoude 15-11-1663, tr. (1) Scherpenzeel 11-03-1696 Gijsbert Cornelisz, won. op Egdome, geb. aen de Groep, ged. Scherpenzeel 19-08-1666, zn. van Cornelis Petersz van de Vliert en Claesje Thijssen. Gijsbert Cornelisz, tr. (2) Renswoude 09-03-1704 Marietje Hendriks, wed. Jan Willemsz van Bennichem, ged. Renswoude 29-06-1673, dr. van Hendrick Gerritsz van de Locht en Teuntje Willems

Zie genealogie Vliert.

6. Jannetje Arris, ged. Renswoude 04-02-1666

Iib

Steven Wulfertsz, pachter op Groot Ubbeschoten, ov. Renswoude 07-11-1656, tr. (1) Renswoude 13-06-1641 Catharina/Trijntje Thonissen Colfschoten, wed. Meus Hendricksz, dr. van Thonis Willemsz en Ceeltje/Cecilia Rutgers (van Ginkel), otr. won. Ubbeschoten (2) Renswoude 30-01-1647 Grietje Claessen, van Woudenberg. Grietje Claessen, tr. (2) Renswoude 17-05-1657 haar stiefzoon Aris Meeusz (zie genealogie Ubbeschoten))

In 1641 huurt Steven Wolven en Trijntje i.p.v. Meeus Hendricksen van Floris van Meverden, heer van Segwaert en Catharina van Gendt, vrouwe van Segwaert het erf Groot Ubbeschoten inclusief vijf morgen gebruikt door Cornelis Willemsen (erfpacht 2 gulden per jaar) voor 8 jaar, van 1642-1650, voor 400 gulden per jaar (Bron onbekend; 04-09-1641).

In 1644 huurt Wulff Aertsen het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1644-1650, voor 125 gulden per jaar met toepacht. Borgen: Steven Wulffsen, op Ubbeschoten en Frans Saren, won. Ederveen. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 193, fol. 101-107; 22-02-1644).

Lidm. Renswoude na 1649: Wolf Aertsz. Daaronder staat Wouter Wolfsz en drie daaronder Steven Wolfsz.

In 1645 wordt er een akkoord gesloten tussen Steven Wulfertsz, wed. Catharina Thonis, mede namens zijn onmondige dochter Meesgen Stevens en Henrick Thonisz van Colverschoten, Carel en Thonis van Colverschoten, Peter Rijcksz en Cornelis Hendricksz als ooms en mombers van Meesken Stevens en van de zeven voorkinderen van Catharina met namen Henrick, Thoniken, Grietken, Erris, Gijsbertgen, Willempgen en Jan Meusen. De nalatenschap bestaande uit land, inboedel, have en vee wordt geschat op 3550 gl. De schuld bedraagt 2350 gl. Over: 1200 gl, waarvan Steven Wulfertsz de helft toekomt en ieder kind 75 gl. (Recht. Arch. Renswoude 1800; 14-03-1645).

Lidm. reg. Renswoude 1649: Steven Wolfsz, c. uxore (met zijn vrouw)

In 1650 huurt Wulff Aerts het erf Abbelaar, voor zes jaar, van 1650-1656, voor 160 gulden per jaar met toepacht. Borgen: Steven Wolfsz, op Uppelschoten en Brant Zaeren, won. op 't Gelderse veen. (AE, BNR 099 St. Pieters en Blokland 194 (pachtboek), fol. 10; 08-02-1650).

In 1650 huurt Steven Wolven en Grietgen Claesen van Floris van Meverden, heer van Segwaert en Catharina van Gendt, vrouwe van Segwaert het erf Groot Ubbeschoten exclusief vijf morgen gebruikt

door Cornelis Willemsen, met recht van overpad naar 'de veenen', voor 8 jaar, van 1650-1658, voor 400 gulden per jaar (Bron onbekend; 16-05-1650).

Lidm. reg. Renswoude 1652: Steven Wolfsen en Grietje Claesse.

Steven Wolfertsz laat bijstede aantekenen op Groot Ubbelschoten. (Dorpsgerecht Renswoude 1800; 11-04-1653).

In 1657 huurt Grietje Claes, wed. Steven Wolfsen en haar toekomstige man Arris Meeusen het erf Groot Ubbelschoten, voor 8 jaar, van 1657-1665, voor 400 gulden per jaar (HUA, toegangsnr. 1855 (FATvA), inv. nr. 1265 (brief Ds. Cornelis Bosch aan Johan van Reede d.d. 25 maart 1662 als bijlage); 02-05-1657).

In 1657 worden huw. voorw. gemaakt tussen Erris Meeuwsz, geassisteerd door Willem Thonisz van Colverschoten, zijn oom en Willem Hermansz, zijn zwager en Grietje Claasdr, wed. Steven Wolpherts op Groot Ubbelschoten, geassisteerd door Willem Rijcksz, timmerman en Henrick van Veen, beide won. Amersfoort. Erris: 1000 gulden, Grietje: 2000 gulden ((AE; BNR 083, Notarieel Amersfoort AT007boo3, fol. 53; 08-05-1657).

[Vgl. Egbert Wolleswinkel, *De boerderijen van Renswoude* (Renswoude 2019), p. 505-508]

Uit het 1^e huw.:

1. Meesgen Stevens, ged. Renswoude 03-04-1642

Uit het 2^e huw.:

2. Wulfert Stevensz, ged. Renswoude jan. 1654

3. Marijtien Stevens, ged. Renswoude 06-04-1656

IIC

Wouter Wulfertsz, tr. Renswoude 26-12-1645 Gijsbertje Andriessen, dr. van Andries Gerritsen, pachter van Lichtenhorst (1606) 1611-1615 en Aarderoort (1636), geërfde te Renswoude (1653) en Grietje N.N. (zie genealogieën Renswoude)

Vgl. Egbert Wolleswinkel, *De boerderijen van Renswoude* (Renswoude 2019), p. 53 en 354.

Lidm. Renswoude na 1649: Wolf Aertsz. Daaronder staat Wouter Wolfsz en drie daaronder Steven Wolfsz.

Lidm. reg. Renswoude 1652: Wouter Wolfs en Gijsbertje Andriessen (in de buurt van Wagensveld). Daaronder staat: Marrijtje Wolfaerdse, ov. 1655. Weer iets verder staan Steven Wolfsen, ov. 07-11-1656 en Grietje Claesse.

Lidm. reg. Renswoude 1657: Wouter Wolven en Gijsbertje Andriessen. Daaronder staan Erris Wolven en Marrijtje Maeszen.

Uit dit huw.:

1. Wulfert Woutersz, ged. Renswoude 1648, tr. (1) Renswoude 22-09-1667 Marritje Jans.

Marritje Jans, tr. (2) Renswoude 26-04-1674 Cornelis Thijssen, wed. Gerrigjen Hendrick

Jelisz, landbouwer op Aarderoort, ov. Renswoude 28-12-1715, zn. van Thijs Claes en Jutgen Harmans

Zie genealogie Aarderoort.

Lidm. Renswoude 13-05-1663: Marritje Jans, j.d. wonende tot Cornelis Otten.

Wolff Woutersz voor hemzelf en als voogd van zijn broer en van Egbert Wolven, Merrichje Maes weduwe van Aris Wolven, Marrichje Tymens weduwe van Melis Wolven, Jan Willemsz te Leersum als x Aeltgen Wolven, constitueert De Wijs (HUA, Hof van Utrecht 236-2; 17-04-1669).

In 1671 machtigt 'Sander Arrissen woonende op de Pool onder Woudenberg' Matheus de Leuwe (HUA, Hof van Utrecht 236-2; 03-11-1671).

Sander Andriessz woonende op de Poll te Woudenberg, borg voor de weduwe van Mor Driessen - versus Wolff Woutersz c.s. gedaagden. (HUA, Hof van Utrecht 234-2; 09-11-1671).

Boedelscheiding tussen Marritgen Jans, wed. Wulff Woutersz, geassisteerd met haar broer Jelis Jansz, en haar zoontje Wouter Wolven. Mombor van het kind is Jan Woutersz, diens oom. Moeder belooft het kind bij mondigheid 430 gulden uit te keren. Bij de goederen die moeder behoudt is ook een obligatie van 400 gulden ten laste van de kinderen van Mor Driessen, t.b.v. het nagelaten kind van Aris Meeusen van Ubbelschoten, waarvoor Wouter Wolven zaliger, nevens Anthonij op Renes zich borg had gesteld. Gepasseerd te Renswoude. (HUA, Arch.nr. 39, Archief fam. Wolleswinkel, inv.nr. 2; 26-04-1674).

Huwelijkse voorwaarden tussen Cornelis Thijssen, wed. Gerritgen Hendricks, geassisteerd met zijn broer Geurt Thijssen ter ener zijde, en Marritgen Jans, weduwe Wulf Woutersz, won. Renswoude, geassisteerd met haar broer Jelis Jansz, ter andere zijde. De bruidegom brengt 1050 gulden in en het land dat hij met zijn zuster en broeders onder Leersum en Woudenberg in het gemeen heeft liggende,

zoals hij dit van zijn ouders heeft geërfd. De bruid brengt in al haar goederen, ter waarde van 400 gulden. (HUA, , Arch.nr. 39, Archief fam. Wolleswinkel, inv.nr. 3; 26-04-1674).

Kwitantie van 40 gl. betaald door Cornelis Thijssen, getrouwd met de weduwe Wolff Woutersz wegens procureurskosten in het proces van Wulf Woutersz, Ebben Wolven, Arris Wolven, Frank Arissen en Jan Willemz contra Mor Driessen. (HUA, Familie Wolleswinkel nr. 4; 25-11-1676).

Uit dit huw.:

1. Wouter Wulfertsz, ov. Renswoude 30-07-1711 (door de bliksem getroffen en verbrand)

Lidm. Renswoude ca. 1700: Wouter Wolven, jm. op Aarderoort.

In 1698 wordt Wouter Wolven, enige zoon van Marritgen Jans uit haar 1^e huw. met Wolf Woutersz beleend door opdracht van Hendrick Willemse van Colverschoten met Aarderoort onder Renswoude (HUA, BNR 38 Leenhof 191-1, fol. 290vo; 02-07-1698).

In 1712 wordt Thijs Cornelisz beleend na dode van Wouter Wolven, zijn halfbroer met Aarderoort onder Renswoude (HUA, BNR 38 Leenhof 191-1, fol. 290vo; 23-04-1712).

2. Andries Woutersz, ged. Renswoude 01-07-1655

3. kind, (Jan Woutersz?), ged. Renswoude 12-09-1659

In 1674 is Jan Woutersz voogd van Wouter Wulfertsz, de zoon van zijn broer Wulfert Woutersz.

Samengesteld door:

Egbert Wolleswinkel en

Henk van Woudenberg

januari 2023